

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES
EXAMINATION: MAY – 2024
FIRST SEMESTER
Subject: Rural Studies (SC-104)

Date: 03/06/2024

Total marks: 100

Time: 2.00 pm to 5.00 pm

Instructions: 1) Attempt any *Five* questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1) What is meant by rural development? Define major challenges to rural development in India. (20)
- Q. 2) Discuss in detail the changes in the pattern of agriculture in India (20)
- Q. 3) Write the contribution of D Thorner on rural studies (20)
- Q. 4) What is peasant society and also explain its characteristics (20)
- Q. 5) Write in details on the socio-economic problems of landless laborers. (20)
- Q. 6) State the rural structure and its characteristics . (20)
- Q. 7) Critically evaluate the contemporary issues of peasant society in India (20)
- Q. 8) Discuss the Post-globalization commercialization of agriculture (20)
- Q. 9) Write an essay on the role of women in agriculture (20)
- Q.10) **Write Short notes. (Any Two)** (20)
- a) Landless labourer
- b) landholdings
- c) Write a short note on Marxist 's mode of production .
- d) Green Revolution

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा. २) सर्व प्रश्नांना समान गुण (२०) आहेत.

- प्र. १) ग्रामीण विकास म्हणजे काय? भारतातील ग्रामीण विकासातील प्रमुख आव्हाने स्पष्ट करा (२०)
- प्र. २) भारतातील शेतीच्या पध्दतीत झालेला बदल सविस्तर चर्चा करा (२०)
- प्र. ३) ग्रामीण अभ्यासावर डी थॉर्नरचे योगदान लिहा (२०)
- प्र. ४) शेतकरी समाज म्हणजे काय . त्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा (२०)
- प्र. ५) भूमिहीन मजुरांच्या सामाजिक - आर्थिक समस्यांची तपशीलवार मांडणी करा (२०)
- प्र. ६) ग्रामीण समाजरचना आणि त्याची वैशिष्ट्ये सांगा (२०)
- प्र. ७) भारतातील कृषक समाजातील समकालीन प्रश्नांचे चिकित्सक मूल्यमापन करा (२०)
- प्र. ८) जागतिकीकरणानंतर चे शेतीचे व्यापारीकरण स्पष्ट करा (२०)
- प्र. ९) कृषिक्षेत्रात महिलांची भूमिका यावर निबंध लिहा (२०)
- प्र. १०) **टिपा लिहा. (कोणतेही दोन)** (२०)
- अ) भूमिहीनमजूर
- ब) जमीनधारणा
- क) मार्क्सवादी उत्पादन पद्धतीवर एक छोटी टीप लिहा
- ड) हरितक्रांती